

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 3 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 2-40

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40— franci

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a.

INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ția.

Mulțămite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fl.

Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Altă metodă primenitoare de amăgire a publicului

— „Concepții curente“ — „Rostul scriitorilor“ —

În acțiunea de luminare a opiniei publice române față cu invazia semită, pe care d. A. C. Cuza, profesorul universitar dela Iași, o duce cu atâta perseverență și cu atâta profunzime de vederi, marele economist și cugetător român, a reușit să fixeze unele metode bine caracterizate după care presa semită lucrează la falsificarea spiritului public, la menținerea unei confuzii sistematice în conștiința lui, spre a-l menține în imposibilitate de a judeca drept și de a vedea clar adevărul adevăratei primejdii ce-l amenință. Una din aceste metode este de a nu discuta cu adversarul pe care nu-l poți combate în chip loial, de a ignora scrisesele lui, și de a-i atribui cu totul alte păreri, pe care nu le-a avut nici odată, spre a-l putea răpune, și a-l compromite desființând absurditățile pe care în chip gratuit i le-ai pus în spinare. De pildă întreaga doctrină naționalistă ajunge la concluzia că un element străin care s'a cuibărit în sânul neamului românesc, acaparându-i viața economică, nu se poate înlătura pe cale mecanică prin măsuri de violență ci printr-o acțiune sistematică de întărire a organizmului național care să elimine dela sine elementul parazit, acesta neputând să mai exploateze economicește elemente pregătite pentru viața economică.

Acest lucru stă scris negru pe alb în

toată literatura polemică naționalistă, totuși presa semită *ignorează* această concepție, trece sub tăcere toată acțiunea literară, care zilnic o pune în lumină, și-i dă înainte cu acuzația, că naționaliștii sunt niște barbari, care voesc măcelărirea evreilor, denunțându-i ca pe niște oameni cu totul inculti și sălbateci.

Ei bine această metodă semită de răstălmăcire a noțiunilor se găsește în chip constant în coloanele organului dezbinării naționale care este „Tribuna“.

În asemenea procedee necunoscute până acum în presa de dincoace de munți, stă toată abilitatea de „foaie modernă“ cu care organul dubios se laudă la fiecare ocazie.

Se adeverește și aici principiul că aceleași cauze în împrejurări similare produc aceleași efecte.

Aceste procedee dela un timp ne-am hotărât a le pune neconținut în vedere publicului spre a-l convinge odată de necinstea organului dlui Bocu.

Și în această acțiune de demascare a *abilităților necinstite* ale organului mangrist mai ales ne vom servi de exemple, fiind bine convinși că nimic nu ilustrează mai bine o discuție de cât cazul concret. Prin asemenea cazuri concrete discuția nu se mai poate prelungi după cum nu mai pot

exista tergiversări când ai prins pe hoț cu mâna în buzunar.

Acest procedeu este întrebuintat și astăzi în articolul „Rostul scriitorilor“ al Tribuneii nr. 19 din 24 ianuarie v.

Se știe că în ziarul nostru, d. A. C. Popovici a publicat o serie de articole în care a lămurit, cum nu se poate mai clar, care trebuie să fie rolul scriitorilor, care fel de literatură poate contribui la întărirea unui popor și care fel de literatură poate să aducă slăbirea unui popor.

Din toate articolele dlui A. C. Popovici rezultă că, în politică, valoarea elementelor nu se apreciază după fraza lustruită ci după caracter, iar în viața unui popor valoarea produsului cultural nu se măsoară după plăcerea ce o poate provoca și care de multe ori poate să se bazeze pe gădilarea instinctelor celor mai materialiste ci după măsura în care contribuie la întărirea caracterului și a *insușirilor bune* ale unui neam.

Iată un pasagiu din articolul „Lumina credinții, lumina minții“ publicat în nr. de Crăciun al „Românului“ 283/911 în care se lămurește cari scriitori *nu pot* avea un rol în viața națională.

„Și numai când la Roma apărură primii „intelectuali“ cu spoială dela Atena: sofistul

Prietinul credincios

de Oscar Wilde

Intr-o dimineață, o vidră bătrână își scoase capul din vizuina ei. Avea ochii migdalati și strălucitori, barba sură și țepoasă, iar trupul îi era tocmai ca o bucată lungă și neagră de gumă. Pe lac, înota sburdalnic, un stol de tinere rațe, care părea ca o societate de canari galbeni. Mamele lor albe, ce aveau picioarele veritabile și roșii, își dau toată silința pentru a le arăta cum trebuie să înoate și să stea în apă, cu capul în jos.

— „Până nu veți învăța să stați pe cap, nu veți putea ajunge nici odată în mijlocul unei societăți distinse“, le spuneau ele, arătându-le din timp în timp, cum ar trebui să facă. Dar rațele nu erau atente. Fiind prea tinere, nici nu știau încă ce-nseamnă aceia: a intra într-o societate distinsă.

— „După cât sunt de neascultătoare“, țipă vidra, „zău ar merita să se înecă“.

— „Eu cred că n'aveți dreptate“, răspuse rața. „Tot începutul e greu, iar părinții nu știu să aibă totdeauna destulă răbdare“.

— „Se poate, dar vezi, eu nu prea înțeleg ce-i aceia ce numiți voi, așa de frumos: „sentimente părintești“, zise vidra, „eu nu-s omul familiei“. Nici n'am fost măritată, dar nici nu vreau să mă mărit. Iubirea poate fi frumoasă în felul ei, prietănia însă eu o consider cu mult mai superioară. Nu cred să existe ceva în lume, ce ar fi mai rar și mai nobil, decât o prietănie adevărată“.

— „Dacă permiteți o întrebare, vă rog spuneți cum vă imaginați și ce înțelegeți d-voastră, sub rezultatele unei prietăni adevărate și credincioase?“ întrebă un sticlete roșietic, ce ședea în apropiere într-o răchită și asculta atent convorbirea.

— „M'am interesa foarte mult și pe mine“, adăogă rața. După ce-și exprimă această dorință a ei, înotă țanțose până la marginea lacului și se așeză pe cap, pentru a da copiilor ei o pildă frumoasă.

— „Ce întrebare idioată“, țipă vidra. „Prietinul credincios, firește, trebuie să fie credincios“.

— „Și ce-i oferiți în schimb pentru credința lui?“ zise mica pasăre și se așeză pe-o ramură argintie, falfăindu-și ușor aripioarele ei subțiri.

— „Nu te înțeleg“, răspuse vidra.

„Vreau să vă povestesc ceva chiar la cheștiunea asta“, zise sticletele.

— „Dacă povestea se află în oarecare legătură și cu persoana mea“, îl întrerupse vidra, „în cazul acesta o ascult cu tot interesul. Imi place nespuse de mult, poezia...“

— „O puteți lua, dacă doriți, și asupra sufletului d-voastră“, răspuse sticletele. Apoi se coborî jos la țărâmurul lacului și istorisi povestea prietenului credincios.

— „A fost odată“, așa începu sticletele, „un băiat mic și de omenie, ce se chema Hans“.

— „Era foarte distins?“ întrerupse vidra.

— „Nu“, răspuse sticletele.

— „Eu nu cred să fi fost din cine știe ce

neamuri. Poate că încăl privește inima... Avea o față foarte comică, o față ovală și bună. Trăia singur-singurel în căsuța lui și lucra toată ziua, în grădină. Nu se afla nicăieri o grădină mai frumoasă ca a lui, să fi umblat chiar toate împrejurimile. În floreau acolo garoafe, micșunele, gluga păstorului, și rochița rândunicii. Mai avea trandafiri roșii, crocus lila, și vioarele de aur, purpurii și albe.

Regina nopții, busuioc, măgheran, crini, zambile și narcise îmboboceau și înfloreau pe rând, dupăcum cereau lunile și anotimpurile și floare după floare lua locul una celeilalte, așa, că totdeauna în grădina lui era frumos și adia o admirabilă mireasmă parfumată, din toate părțile.

Micul Hans avea o mulțime de prieteni, dar cel mai credincios dintre toți era Hugo cel gras, morarul. Dânsul era atât de devotat lui Hans, în cât nu se făcea o singură dată ca trecând pe lângă grădină să nu se plece peste gard și să nu-și adune un buchet mare de roze, sau o svârtă din florile cele mai odorate, sau să-și umple buzunarele cu fructe și cu cireșe, dupăcum se întâmpla să fie sezonul lor.

Adevărații prieteni țin toate lucrurile lor în comun, obiceiul să spună morarul cu astfel de ocaziuni. Iar micul Hans se bucura și râdea, simțindu-se foarte fericit, că are un prieten ce gândește și simte cu atâta noblețe.

Firește că vecinilor faptul ăsta li se părea uneori foarte curios, deoarece morarul fiind bogat, nu dăruia niciodată lui Hans nimic din partea lui, deși era stăpân pe sute de saci cu făina cea mai

vienezilor. Noroc însă că studenții români au vegheat.

Din sursă sigură aflăm că, contele Apponyi nu a fost chemat de către „Societatea pentru cultura poporului” pentru a ține o conferință ci s'a oferit singur și de aceea n'a putut fi reuzat.

De altfel trebuie remarcat că acesta este sistemul contelui Apponyi de a se amesteca pretutindeni, pe de o parte pentru a-și satisface vanitatea de orator poliglot, iar pe de alta pentru a face propagandă maghiară.

Situația în Croația. Ieri, luni, comitetul central al coaliției sârbo-croate a ținut o ședință, și după o discuție intensivă a primit un proiect de rezoluțiune, în care se declară, că coaliția va începe cea mai înverșunată luptă în contra politicii banului Cuvaj, în primul rând pentru faptul, că el a fost numit fără o înțelegere prealabilă cu partidele majorității din Croația, mai departe, pentru că Cuvaj a primit demnitatea de ban cu acea condiție, că el cu forța va reînființa vechiul partid filo-maghiar, și, fiindcă prin dizolvarea saborului și prin persecutarea presei a vătămat cele mai sfinte drepturi ale națiunii croate. Proiectul de rezoluție apelează la toate partidele să stabilească un program electoral comun și în rânduri încheiate să plece în lupta electorală în contra candidaților guvernamentali. În sfârșit proiectul de rezoluție ia atitudine în contra primului-ministru ungar care în ședința camerei a declarat, că saborul croat a fost dizolvat pentru că era teamă, că acolo se va aduce o hotărîre, care putea să primejduiască legătura Croației cu Ungaria. Coaliția sârbo-croată neagă, că ar fi urmărit un astfel de scop.

Ziarele din Zagreb comentează foarte mult chestia memorandumului partidului autonom croat. Presa opoziționistă, atât cea coaliționistă, cât și cea a partidului autonom, au luat o atitudine hotărîtă pe lângă memorandum, aprobând în toate privințele atitudinea lui. *E' de observat, că presa coaliției, care din momentul când coaliția străduiește pentru desfacerea de către Ungaria, s'a apropiat foarte mult de punctul de vedere al partidului autonom, — afirmă, că în baza pactului pretențiunile memorandumului sunt justificabile.* Presa aceasta invoacă totodată și articolul 65 al pactului precum și diploma de încoronare din 1867, din care explică apoi planul de încorporare al Dalmației, Bosniei și Herțegovinei către Croația. „Croația — spun ziarele — totdeauna a găsit calea spre tron și aceasta ea o va găsi și în viitor”.

Negocierile contelui Khuen în Viena. Ziua a doua a pertractărilor din Viena a fost pentru contele Khuen mai grea. A conferat înainte de amiază cu prim-ministrul austriac contele Stürgh timp de trei ore și jumătate. După amiază a avut o consfătuire cu ministrul ungar de honvezi Hazai. Seara la 5 ore și jumătate s'a dus în ministerul comun de război, unde a conferat cu ministrul Aufferberg timp de două ore. Aceasta conferință se va continua.

Rezultatul de până acum nu se poate ști cu siguranță, pentru că formulări precise încă nu s'au făcut. Prim-ministrul Khuen însă a putut ajunge în clar deja acum, cari dintre pretenșiunile opoziției vor fi primite în Viena și cari sunt imposibile de implinit.

Impresia zilei a doua este, că concesiuni numai într'atâta se vor face, întrucât nu vor atinge caracterul comun și organizația plănuită a armatei, și dreptul coroanei nu se va restrânge. În chestiile politice se va ajunge mai ușor la o înțelegere. Cu privire la judecătorii militare vor fi greutăți. Pretenșiunile cu privire la chestia stindardelor și emblemelor vor fi lăsate pe mai târziu și nicidecum pertractate acum în legătură cu proiectele militare. Pe ziua de marți program hotărît contele Khuen încă nu are. La caz de va sfârși conferările se va duce din nou în audiență la împăratul. Pertractările decurg de altcum foarte încet și posibil că parlamentul maghiar nu se va conchiema până sâmbătă sau luni.

Până acum n'a obvenit nimic, ce ar fi nimicit speranța de a se ajunge la o înțelegere și de a se încheia pacea parlamentară cu opoziția în Ungaria.

Cuvinte sincere

din „Gazeta Transilvaniei”

Nepătat ni-s'a predat steagul și vom păstra cu propria noastră viață curățenia acestui organ de publicitate.

Credința veche: *apărarea partidului nostru național*, în care se concentrează întreaga viața neamului românesc, e o dogmă pentru noi, la care niciodată nu vom renunța. Tot prisosul nostru de energie îl vom îndrepta împotriva acelor, cari conștient sau inconștient încearcă să sfarme această cetate, căci neclintită ni-i convingerea, că neamul românesc din Transilvania și Ungaria numai până atunci va putea viețui pe aceste plaiuri, până când la căpătâiul lui va veghia partidul național.

Cinstea, pe care și-a păstrat-o cu o rară consecvență „Gazeta Transilvaniei” în decursul celor 75 de ani de când există, nesfârșitul tribut de sânge, pe care l-a depus pe altarul luptelor noastre, ne dă dreptul, un drept nediscutat de a chema la ordine pe toți aceia, cari cu voie sau fără voie, în bună credință sau îndemnați de pornirea sălbatică de a distruge — atacă partidul nostru național.

Acel român, care atacă acest partid și tinde la distrugerea lui *e trădător de neam*, iar acel strein, care nu vrea să recunoască existența de drept a acestui partid, *e cel mai înverșunat dușman al neamului românesc* și în privința acestui vrășmaș datori suntem să luptăm până la ultima picătură de sânge.

Trădător de neam e vicarul dela Oradea-Mare și toți sinistrii lui tovarăși, vrășmaș înverșunat al neamului românesc e Tisza și toți cei cari îi țin isonul.

Trădătoare de neam e „Tribuna”, care deatâta vreme cu o rară consecvență și cu deplină conștientă atacă *Comitetul național, organul prin care viază partidul nostru național, fără care organ nu poate exista un partid și fără care partid nu poate exista un neam oprimat, cum e neamul nostru.*

Constatăm, că „Tribuna” privită din acest normal punct de vedere *e tot atât de dușmană intereselor noastre românești, pe cât de dușman e guvernul statului ungar acelor interese.*

Constatăm, că atacul „Tribunei” împotriva comitetului și deci împotriva partidului național e egal cu atentatul îndreptat împotriva aceluia de fostul ministru maghiar Hieronymi.

Constatăm, că dacă atentatul lui Hieronymi n'a putut ucide ființa neamului românesc, atentatul „Tribunei” ca venit din partea unui frate, are și putința ca să distrugă ființa nenorocitului nostru neam și deci atentatul ei *e de mii de ori mai criminal decât atentatul ministrului maghiar.*

În consecință noi, cari în ființa acestui organ ne găsim chezașia unei cinste ireproșabile, *protestăm* împotriva acțiunii distrugătoare a „Tribunei”, protestăm împotriva pornirilor *trădătoare* ale acestui ziar.

În calitate de slujitori și propovăduitori credincioși de principii nu ne putem suprima îndreptățita noastră revoltă, când vedem că pe tărâmul presei noastre sunt sumuțați indivizi, cari nu știu, nu pot și

nu vreau să-și suprimă pornirile lor brutale de egoiste și criminale...

Conștii de faptul, că presa noastră trebuie să fie steagul sfânt, sub care datori suntem să ne înșiruim cu toții pentru a purta îndârjita luptă cu adversarul comun — nu putem răbda ca indivizi clandestini să arunce cu noroi în acest steag...

Aderenți ai adevărului, că gazetarii noștri trebuie să fie ostașii idealști și sentinelele neadormite, cari paznici să stea la căpătâiul neamului — cerem ca *Sain Yustii* cu gură de sânge să fie aruncați afară din cetatea presei noastre ca niște trădători netrebniți. Cerem ca *Sever Bocu*, care a dovedit deajuns, că *nu intrunește capitalul de virtuți necesar unui gazetar român din Ungaria* și care a coborât într'un mod atât de temerar nivelul presei noastre, care are îndrăsneala să declare în ziar, că a înzultat pe oamenii cinstiți pe stradă — să fie delaturat din sânul presei noastre, iar dacă cei chemați cred, că trebuie să mai existe un sindicat al ziaristilor români din Ungaria, cerem ca pe d. Bocu să-l arunce din scaunul de vicepreședinte, căci altcum iată noi ziaristii, cari cinstim partidul nostru național și susținem comitetul acestui partid — ne vom considera ca neapartenitori aceluia sindicat.

Cerem mai departe, ca „Tribuna”, care adăpostește la sânul său pe atâția naufragiați ai altor cariere și pe atâtea existențe dubioase, cari sunt în total lipsite de experiența vieții politice și cari multe dintre ele sunt certate cu codul riguros al moralei, — să nu se mai numească *ziarul tinerimii, ziarul premenitor de moravuri*, căci tinerimea bună care și-a făcut educația în templul adevăratei morale, nici odată nu va călca pe urmele unor indivizi, cari n'au stat, nu stau și nu vor în sta nici când, în slujba principilor și cari numai de dragul conservării proprii au părăsit drumul ce ducea deadreptul în brațele guvernului maghiar și s'au instituit de vestitori ai unui *current de „primenire”*.

Primenire? Delaturarea actualului comitet național și în locul lui? ... Bocu, Scheopu și ceilalți tovarăși? Inchipuiți-vă un astfel de comitet național!!!

Dar în acest punct nu mai stăruim de loc. Ese prea mult în relief ridiculul, și în cadrele unui articol serios nu ne putem ocupa cu el.

Constatăm însă, că acești oameni, cari pretind ca comitetul nostru național, o mână de oameni cari și ei trebuie să lupte ca atâți muncitori pentru codrul de pâine — să fie în tot locul, pretutindenea — au cutezat să dea foc templului solidarității și disciplinei noastre de partid numai și numai, ca să-și satisfacă pornirea lor firească: patima de a distruge și de a deveni astfel nemuritori. Atentatul acestor urmași a lui Catilina ne-a adus astăzi acolo, unde se pare, că nu mai poate fi reculegere. Căci dacă de pildă în zilele acestea sau cele ce vin, s'ar dizolva parlamentul și s'ar ordona alegeri nouă — *nu cred, că noi românii am mai putea alege vr'un deputat, înt'atâta au distrus tribunistii legătura dintre popor și conducătorii săi naturali. Ei au reușit, ca în scurtă vreme să înăbușe evoluțiunea noastră*

națională-politică mai mult decât guvernul maghiar în zeci de ani. În fața evenimentelor mari ce vin, noi stăm ca o cetate demolată și de loc nu trebuie să ne mire, dacă de pildă un Francisc Ferdinand va trece cu vederea pe „meine braven Românii” pentru a face politică de stat și mai departe cu maghiarii și — cu croații. Da și croații, cari sunt abia 2 milioane de oameni, dar cari viează ca popor în lumea unei singure credințe: angajarea tuturor forțelor la susținerea neștirbită a prestigiului național.

Tribuniștii au încetățenit în viața noastră publică lumea frazelor în locul ideilor. N'au adus nimic nou, ci doar un metod is-teț de a manua cu deplină înțelegere *partima și pofta de a distruge*, calități pe cari le-a avut și omul preistoric. Căci doar nu poate fi noutate faptul, că comitetul național ar fi vina, că neamul românesc stă politicește atât de rău? Sunt doar neamuri a căror conducători au luptat și luptă cu deosebită stăruință întru ridicarea acelor și totuși dacă aceste neamuri sunt politicește oprimate — stând deci sub terorismul unui sistem dușman lor, nu pot să se ridice din situația lor mizeră. Că noi românii suntem săraci, că suntem eschiși dela toate beneficiile de stat, la aceasta nu comitetul nostru național e de vină (e și ridiculă o astfel de afirmație!) ci sistemul îndușmănit cu orice tendință a noastră de evoluțiune culturală-națională. E deci deadreptul o crimă să arunci vina decadenței poporului nostru asupra comitetului național. Și cel ce o face aceasta, trebuie să credem, că între acest individ și între dușmanii noștri naturali există o conspirație, o conștiință înfrățire de arme pentru realizarea unei ținte unitare, dar străine de neamul nostru: *distrușterea acestui neam*.

Dar ne oprim deocamdată aici.

Iubirea noastră de neam, stima față de tradițiunile curate ale acestei gazete și înțelegerea profundă a datorinței ce trebuie s'o avem față de partidul nostru național, ne-a îndemnat să ne spunem câteva cuvinte sincere.

N'am făcut-o din ură, n'am făcut-o din vre-o pornire de răzbunare și n'am făcut-o îndemnați de vre-o condescendență sau de preocupățiuni față de anumite persoane, ci am făcut-o îndemnați numai de motivul bine înțeles, că un ziar ca „Gazeta Transilvaniei” chemat e să-și spună independent și deschis cuvântul, ori de câte ori cere interesul public al neamului românesc.

Precum am afirmat-o în repetite rânduri, „Gazeta Transilvaniei” e proprietatea unui consorțiu și nu a unui singur om, cum afirmase Reptila dela Arad, ca pentru a micșora și a paraliza orice osândă ce i-ar veni din partea ziarului, care are la activul său o experiență politică de 75 de ani, toți viețuți pe câmpul de luptă cu cinste și cu devotament.

E deci, acest organ independent de orice preocupări personale și liber de orice prejudecăți — în măsură mai mare decât oricare altul, de a spune un cuvânt sincer — și cinstit și de a aduce o judecată dreaptă.

„Gazeta Transilvaniei”, nr. 18
din 24 ian. n. 1912.

Demisiunea cabinetului din Bavaria. Din München se telegrafiază: luni seara întreg cabinetul și-a înaintat dimisia principelui regent.

Cabinetului i-a lipsit de mult homogenitatea. Centrul și cercurile conservative face imputări guvernului, că n'a luptat cu destulă energie contra social-democrației. Centrul suspicionează pe miniștrii Pfaff și Trauendorfer că ar fi lucrat în ascuns în favorul social-democraților. Asemenea președintele consiliului de miniștri contele Podewil este foarte rău văzut de centru și conservativi. Formarea noului cabinet se crede că va fi încredințat din nou contelui Podewil.

Alegerile în Bavaria. Luni s'a ținut alegerile în Bavaria pentru dieta țării și s'au sfârșit cu un dezastru pentru clericali și cu o învingere a social-democraților.

Rezultatul este următorul:

Centru: 87 (perde 13, câștigă 2), conservativi și agrarii: 7 (perd 12 câștigă 2), liberalii: 35 (perd 2, câștigă 13), social-democrații: 30 (nici o pierdere, câștigă 9), liga economiștilor bavarezi 4 (perd 2, câștigă 3).

China republică. Edictul, prin care Juansikai este încredințat să pregătească constituirea republicei nu se va publica până când negocierile în Sud nu se vor sfârși. Juansikai încearcă, ca guvernul din Nanking să-l investeze pe el cu dreptul conducerei până când curentul național nu va denumi un guvern permanent și va da constituția. Este dubiu ca guvernul republican să se invoiască la aceasta, mai de grabă vor fi paralele două guverne provisorice. Mulți dintre prinții imperiali părăsesc orașul Peking.

Vice regele Tshaoerhsuen este decis să recunoască republica, Tshangtshunlin, care are sub el o trupă de 12,000 combatanți nu se poate împăca cu republica. Republica nu va lua nici forma republicei franceze nici a celei engleze, ci va fi o republică curat chinezească. Împăratul va avea toate onorurile, cari se cuvin unui fiu al cerului și toate privilegiile celui mai înalt preot, va fi un fel de Dalai-Lama, dar abzice la puterea lumească. Dreptul de a dona titlurile îl va avea și pe mai departe. Republica se va proclama din partea dinastiei, îndată ce vor fi adunate destule trupe credincioase în Peking.

Gazetele din Peking aduc știrea despre constituirea unui guvern, în care Juansikai va fi președinte, Liuanhung, generalul rebelilor în Nanking, vicepreședinte, Vutngfang ministru de justiție și și Huang-Shing, conducătorul statului major. Sun-jatsen s'a obligat să abzică în favorul lui Juansikai.

Apropierea austro-rusă. Relativ la informațiunile publicate de ziarul „Berliner Tageblatt”, după cari arhiducele Francisc Ferdinand s'ar fi exprimat, în convorbirile sale cu diferite personalități politice în favoarea unei apropieri între Austro-Ungaria și Rusia, corespondentul din Petersburg al ziarului „Tems” telegrafiază următoarele:

„Aflu din cercuri politice că știrea în chestie a fost primită aci în mod favorabil. Dacă Austro-Ungaria și-ar exprima dorința unei apropieri de Rusia și ar declara în mod lămurit ce înțelege prin apropiere, Rusia nu ar refuza să intre în discuția acestei chestiuni, dacă aceasta ar putea duce la un acord între ambele puteri. Intre Austro-Ungaria și Rusia nu există în momentul de față nici un motiv însemnat de neînțelegere”.

Conflict între China și Japonia?

Ziarul „Utro Rossi” din Petersburg anunță că ministrul plenipotențiar chinez la Tokio a primit însărcinarea de a cere guvernului japonez restituirea pașapoartelor sale. Aceasta pentru că guvernul japonez a respins în mod brusc protestul plenipotențiarului chinez împotriva trimiterii de trupe japoneze în Mandciuria de sud.

Situația în Creta. Din Canea se anunță că în momentul acesta domnește o situațiune anarhică în toate părțile țării. Bande armate cutreeră interiorul insulei asasinând și jefuind.

Președintele comitetului executiv revoluționar, Michelidakis, a înscenat mișcarea revoluționară în scopul de a provoca puterile protectoare la o intervenție.

Din Constantinopol se comunică: Știrile din Creta cu privire la transformarea comitetului executiv în comitet revoluționar au produs aci o vie emoție. Se speră că puterile protectoare vor împiedica pe cretani să-și aducă la îndeplinire planul de a trimite în martie deputați în Camera elenă.

Produce însă o mare agitație rezoluția luată de a se sili funcționarii musulmani să facă jurământul în numele regelui Greciei și a se ridica pavilionul grec pe toate edificiile publice. Poarta plănuiește să atragă atenția puterilor protectoare asupra noii stări de lucruri.

Beduinul în ultima fază Secătura entuziastă

Noi am spus-o mai de multe-ori că Șoricul nostru național român din București e între toți primenitorii, cel mai izbit de intrasigență.

Fie că a dat d. Bocu cuvântul de ordine ca beduinul să-și facă cu totul de cap, fie că i-a arătat călușul, ursulețul nostru ține să fie recalcitrant și ori să răsucește prea avan, ori nu tace de loc... Dacă n'o putea mai mult, totuși se mulțumește să se strâmbe o lecută trecătorilor... Așa, spre pildă, în chestia cu vizita d-lui Goga la Kristóffy, deși „Tribuna”, la dorința d-lui C. Stere, și-a luat angajamentul de a nu mai sufla nici o vorbă, javra națională din București trebuie să-și mai arate din vreme în vreme colții.

Totuși, noi cari știm, cât am avut să gemem (vorbă rămasă dela d. Bocu de când cu plata datorțiilor) până l-am mai domesticit pe beduin, nu facem caz dacă, din vreme în vreme, încearcă să se mai ia de piept cu d. Vaida...

Ii îngăduim; cu toate că el adeseori face prostiile cu gând viclean, ca prin ele să strecoare câte-o infamie, ori să scape din încurcătura prin tangentă ca d. Bocu. Ce-și zice Beduinul răsând în pumni: lumca ride de neghiobie și nu simte că am tras-o pe sfoară.

Dar asta nu însemnează că la acest al II-lea Vernescu prostia a încetat să mai lucreze independent.

Dimpotrivă, ni se oferă acum un exemplu de o rară gravitate pentru starea prezentă a pacientului, un exemplu care îl sustrage pe beduin din raza cercetărilor noastre — și va avea darul, totodată, să slăbească în sufletele noastre speranța de a putea da odată un diagnostic adevărat maladiei prințului de Bavaria.

După ce publicul a început a primi cu răceală laudele repetate în fiecare număr al „Tribunei” că părinții beduinului n'au fost fruntași dintâi, că Șoricul însuș nu e din Arpătac, după ce tipurile lui obișnuite „Valerică dela Turda” și „fruntaș dintâi” au început să facă rău cetitorului, după ce apoi în chestia Goga-Kristóffy nu-și mai putea îngădui decât un mărâit imperceptibil, beduinul trebuia totuși să se răsucească, să se răpeadă asupra cuiva; fiindcă jocul de table la Kübler și preocupările poetice l-au împiedecat întotdeauna de a da „Tribunei” adevărate scrisori din București, prin cari să se informeze publicul dela noi asupra lucrurilor din România.

Și atunci beduinul — lucru ne mai vă-

zut! — s'a aruncat asupra propriei sale persoane.

Decamdată nu știm ce să credem. Nu ne putem da seama care ar fi secretul acestei întorsături neașteptate. Dar o afirmăm: s'a întâmplat și acest fenomen extraordinar ca beduinul să devie agresiv cu sine însuși.

E probabil că Șoricu vrea să mai înalțe moralul vicepreședintelui și secretarului sindicatului, terfelindu-se pe sine și numindu-se, fără șovăire, „secătură“.

Această gravă nesocotire a demnității personale la beduin n'o poate explica decât nenorocita viață de bohem între șvarturi și tabele la Kübler. Totuș nefiind tocmai încântat de atributul simplu de secătură, mai adaugă: „entuziastă“ — și încearcă apoi astfel să definească pe secătură entuziastă, făcând aluzie la toate pozele și toanele lui de beduin desperat și pișicher: „După gest și vorbă și s'ar părea că tipul (secatura entuziastă N. R.) este gata să facă jertfe enorme pentru triumful ideii pentru care pledează“. Apoi gădilat de vanitatea lui bolnăvicioasă de beduin romantic, mai adaugă: „ziarele vorbesc despre el ca despre un fanatic“. „Secătura entuziastă“ — adaugă cu emfază șoricul nostru ofelit în lupte — „înfruntă, la un moment dat, chiar și loviturile nemiloase din partea adversarilor“.

Apoi căutând să se mângâie că nu e el singura secătură de pe glob, șoricul nostru național adaugă: „Secături entuziaste găsești în tot locul“.

Și în sfârșit beduinul dă fără încunjur cea mai precisă definiție a secătorei entuziaste:

„De câteori v-zi un individ făcând gălăgi-mare, bătându-și pieptul în numele unei idei, jurându-se că-i gata să moară, să știi că ai de a face cu secătura entuziastă“.

In febul acesta știe beduinul însălbătăcit în lupte naționale să se terfelască pe sine, atunci când e vorba de o idee, când e să ridice moralul colegilor săi loviți de întrebări rautăcioase și de sentințe judecătorești.

Astfel știe beduinul să lupte pentru leafa lui — și să nu creadă că el nu va merge până la sfârșit luptând până la ultima... picătură pe care o va putea da „Tribuna“ colaboratorilor săi.

Deci beduinul nostru național va fi unul din cei ce vor participa la prohodul „Tribunei“.

Fiindcă, după părerea lui, gazetarul n'are morală — și nu săvârșește un păcat împotriva sa și a oamenilor scriind pentru parale, ori-unde și ori-ce.

De altfel cetitorii noștri știu că șoricul nostru național român mai de multe-ori a protestat, cu cea din urmă indignare, împotriva faptului că la întemeierea „Românului“ au fost chemați ziariști din România, străini de viața noastră publică și n'a fost chemat el, beduinul, cu 800 coroane pe lună.

Dar se vede că nu-i e destul că se numește secătură entuziastă și că se definește pe sine astfel ca să-i corespundă acest epitet, dar, poate fiind că-i e drag numele de Șoricu, ori ca să ne sfideze, iscălește articolul, în care își face apologia, cu inițiala „ș“, pe lângă „corespondent“.

Căutați în Nr. 18 al „Tribunei“.

Încă două manifestări ca cea din Nr. 18 al „Tribunei“ — și l-am pierdut pe beduin. Se duce...

Șoarec.

Se face lumină

Presa din România, care până în timpul din urmă a avut o atitudine rezervată față de lupta care se poartă la noi împotriva pamfletului local, păsește acum hotărâtă împotriva păcatului.

În majoritatea ei reproduce dosarul afacerii Goga-Kristoffy. Între zierele bucu-reștene, „Universul“, ziarul cu desăvârșire străin de orice legături cu politica, ziarul cel mai imparțial și cel mai citit, păsește cu hotărâre îndeosebi în chestia atacului de stradă, a singurului mijloc de luptă ce-a mai rămas „valorilor“ Tribunei.

În afacerea Goga-Kristoffy nu reproducem nimic, pentru că ținem să rămânem credincioși cuvântului dat.

Sub titlul, *acuzările contra d-lor Sever Bocu și Iosif Sceopul*, „Universul“ scrie:

Acuzările contra d-lor Sever Bocu și Iosif Sceopul.

Ziarul „Românul“ din Arad, organul autorizat al comitetului național, menținând toate gravele acuzațiuni contra redactorilor dela „Tribuna“ Sever Bocu și Iosif Sceopul publică un articol prin care cere opiniei publice românești să nu mai tolereze în capul unui ziar pe acești escroci cari au compromis și compromis încă în așa mare grad cauza națională.

„Românul“ declară în acest nou articol de acuzare, intitulat „Bandiții publicisticii noastre“ următoarele:

„Socotim că trecutul politic ca și viața privată a unor oameni, joacă rol când e vorba de răspundere în actele lor politice prezente — dar cu atât mai vădit, când ei se dau drept „valori“ și încearcă prinvenirea vieții noastre publice prin ei și celelalte „valori“ din jurul lor ori dedesubtul „Tribunei“.

Articolul se încheie astfel:
Noi, însă, declarăm că hotărâți să curățim, odată pentru totdeauna și cu orice preț, viața noastră publică, suntem gata la orice!

O nouă agresiune contra d-lui Vasile Goldiș, directorul „Românului“.

Arad, 21. — Redactorii dela „Tribuna“ Sever Bocu și Iosif Sceopul, în potriva cărora „Românul“ a ridicat grave acuzațiuni de ordin politic și mai ales de ordin personal, au încercat o nouă agresiune în potriva d-lui Vasile Goldiș, directorul „Românului“.

Eri la ameazi când d. Goldiș eșind dela consistor, al cărui secretar este, se ducea acasă, în dreptul cafenelei „Vas“, Sever Bocu și Iosif Sceopul, înarmați cu revolvere, au oprit în stradă pe d. Vasile Goldiș și au început să-l insulte. D. Goldiș păstrându-și sângele rece a voit să-și continue drumul. Intervenind câți-va amici ai d-lui Goldiș, cari din întâmplare treceau pe strada Deák-Francis d. Goldiș a fost ferit de agresiunea lui Bocu și Sceopul.

Această nouă agresiune a acestor redactori a produs în societatea arădană o indignare mare.

Ziarul „Românul“ exprimându-și indignarea în fața acestor noi încercări de a insulta pe d. Goldiș spune că această agresiune este o nouă dovadă că acuzațiunile contra ziaristilor Bocu și Sceopul sunt întemeiate pe adevăr. Numitul ziar spune că dacă nu este adevărat că Sever Bocu și Iosif Sceopul au comis faptele infamante ce li-se impută, atunci acești redactori ai „Tribunei“ ar ști să se desvinovățească și n'ar recurge la mijloace desperate.

D. Goldiș a declarat că nu va cere satisfacție cavalerescă dela d-nii Bocu și Sceopul căci nu-i consideră demni de aceasta pe un fost pușcăriaș (Sceopul) ci pe un condamnat pentru falsificări de polițe (Bocu).

D. Goldiș se va mărgini să facă plângere la parchet.

Fratele d-lui O. Goga luând parte la agresiunea contra d-lui V. Goldiș.

Arad, 21. — La agresiunea contra domnului Vasile Goldiș, directorul „Românului“, a luat

parte¹⁾ și d. Eugen Goga, corector²⁾ la „Tribuna“, fratele poetului Oct. Goga.

D. Eugen Goga a însoțit pe d. Sceopul în rândul trecut și a insultat și el pe d. Goldiș. Eri dr. Cornel Iancu, avocatul d-lui Goldiș, a făcut plângerea la parchet contra agresorilor săi.

Faptul că fratele d-lui Octavian Goga a luat parte la agresiunile contra d-lui Goldiș se comentează aici în mod nefavorabil pentru cauza d-lui Goga.

Acuzările „Românului“ contra d-lor Sever Bocu și Iosif Sceopul.

Arad, 24. — Ziarul „Românul“ menținându-și acuzațiunile în potriva redactorilor dela „Tribuna“ Sever Bocu și Iosif Sceopul constată că nici unul din acești domni nu au putut să spulbere gravele învinuiri ce li s'au adus.

Astfel, serie numitul ziar, rămâne stabilit că Sever Bocu a fost destituit din postul de contabil la banca „Lipovana“ pentru incorectitudine și că a escrocăt numeroși cunoscuți ai săi. Cât despre Iosif Sceopul însuși a recunoscut în „Tribuna“ că a stat 1 an și 3 luni în închisoarea din München pentru falsificări de cambii și escrocherie.

Totdeodată „Românul“ își cere scuze că a fost nevoit să umple coloanele sale cu chestiuni așa de urite. Spune însă că era necesar să se facă aceasta spre a se demasca niște existențe catilinare cari au îndrăznit să joace roluri de moralizatori în viața publică a românilor din Ungaria.

Din Turda

În 9 ianuarie a. c., a treia zi de crăciun a avut loc în Turda concertul dat de comitetul filial al „Societății pentru fond de teatru român“ cu concursul teologilor din Blaj în favorul fondului comitetului filial.

Greutățile împreunate cu timpul de iarnă au stârnit la aranjieri un fel de neîncredere în privința sprijinului așteptat dela public.

Însă timpul frumos din ziua fixată și sosirea oaspeților din împrejurime în decursul zilei, au împresărit nedumeririle. Așa în cât după sosirea teologilor din Blaj, oaspeții plăcuți ai societății noastre din Turda, toți eram veseli, presimțind un succes.

Nu ne-am înșelat.

În seara concertului sala dela hotelul „Elisabeta“ presenta un aspect încântător.

Cununa frumoasă de oaspeți din loc și din împrejurime, tot ce avem mai ales în ținutul nostru, aștepta cu un aer solemn începerea concertului.

Programul concertului a fost:

1. Marșul „Patruaniților“ de I. Bacău, orchestra. — 2. „Două colinde“ de Vidu, cor. — 3. „Rozmarinul“ (horă) Margaritescu, orchestră. — 4. „Ștefan Domnu cel mare“ și „Soacra“ de Vidu, cor. — 5. „Cântec“ (serenadă) de I. Bacău, cor. — 6. „Lacrimi și suspine“ horă, aranjată de I. Bacău, orchestră. — 7. „Reîntoarcerea acasă“ de I. Mureșan, cor. — 8. „Dorul“ aranjată de I. Bacău, cor cu solo extern. — 9. „Iusti“ marș, de I. Bacău, orchestră.

La început orchestra teologilor a predat afară de program „Imnul asociațiunii“. Nici că se putea o introducere mai potrivită. Căci acest imn cu acordurile-i dulci, ce transpiră liniște și demnitate, ne transpune pe tărîmul senin al culturii. Intreg concertul a păstrat acest timbru ideal.

Era o plăcere nespūsă a asculta pe tinerii teologi, cam execută rând pe rând atât în cor cât și în orchestră programul concertului în mod natural, liniștit și cu o rară precisiune. Se vedea, că ne stă înainte o trupă de tineri talentați, sirguincioși, bine disciplinați și cu dibăcie conduși. Dirigentul, d-nul I. Bacău, a trebuit să impună prin seriozitatea, ușurința și discrețiunea conducerii.

Publicul a rămas încântat de programul întreg unitar predat.

Au mai plăcut „Soacra“ de Vidu și „Reîntoarcerea acasă“ de I. Mureșanu, această manifestare puternică a genialului compozitor.

Încă auditorul a apreciat mult și talentul de compozitor a d-lui Bacău, ce s'a relevat în compozițiile sale.

A avut efect mare serenada „Cântec“ cu ac-

¹⁾ Numai ca martor. N. R.

²⁾ E redactor N. R.

Abatele șiret.

Friederic-cel-mare se întreținea mai ales cu savanți și oameni de spirit. Intenția regelui era să se resimtă întrucât numai se putea, în societatea lui libertatea discuției și o desăvârșită egalitate. Cei din jurul lui se sileau să țină cont de această dorință.

Totuși nimenea nu știa cu atâta iscusință să se impună, ca excelent pour parleur, ca însuși Friederic cel mare.

Firește îi plăcea dacă și alții erau glumeți și expansivi. Zicea odată abatelui Basfiani: „Dacă vei ajunge odată să fi papa dela Roma și cunoscându-ți aptitudinile am credința, că vei fi — cum o să mă primești dacă voi merge la Roma, să-mi prezint omagiile Sfinției Tale?”

„Lăsați înlăuntră vulturul negru — voi spune” — ripostă abatele — acoperiți-mă cu aripile lui, dar feriți-mă de ciocul lui.”

Grenadirul.

După lupta dela Rossbach un grenadir francez avu prilejul să pună în uimire pe marele împărat prin prezența sa.

Grenadirul avea o înfățișare eroică și se apăra singur ca un leu față de husarii prusiaci și nu voia nici-decum să se lase prins. Împăratul observându-l grăi grenadirului: „Crezi doar că ești invincibil?”

„Da Sire! Sub comanda lui Friederic cel mare ași fi desigur” — răspuse grenadirul.

Trad. de Cerdac.

Un nou conflict franco-italian

— Distrugerea șantierului francez dela Hodeida. —

Paris. — „Le Journal” scrie că distrugerea premeditată a clădirilor Societății franceze din Hodeida ar fi o atât de gravă călcare a dreptului internațional încât guvernul francez nu poate decât să facă demersurile cele mai energice.

Paris. — Societatea franceză însărcinată cu construcția căii ferate din Hodeida a cerut guvernului francez trimiterea unui vas francez de războiu pentru a ocroti pe inginerii francezi și familiile cari sunt fără adăpost.

Paris. — Guvernul francez a telegrafiat la Constantinopol și la Obok spre a cere informațiuni despre incidentele dela Hodeida.

S'au dat instrucțiuni vaporului francez din societatea „Messageries maritimes” care se găsește în acest moment în Marea Roșie să se oprească la Hodeida spre a lua pe bord pe pasagerii francezi.

Paris. — O parte din presa franceză de azi comentează într'un mod foarte energic bombardarea dela Hodeida. Ziarul „Autorité” scrie: E vorba de o provocare sistematică; cu toate, că guvernul francez e pentru conciliațiune, nu va putea de data aceasta să tolereze un asemenea procedeu din partea Italiei. „Libre Parole” declară, că Italia își vede finanțele și forțele militare oboșite din cauza campaniei din Tripolitania și nu are acum alt scop decât de a jigni comerțul străin spre a împinge puterile la o intervenție la Constantinopol, spre a face pe turci să recunoască anexarea Tripolitaniei.

Paris. — Deputatul naționalist, maiorul Driant, a comunicat primului ministru, că în cazul când știrea bombardării Hodeidei și distrugerea șantierului francez de către escadra italiană, se confirmă în mod oficial, îl va interpela în ședința de mâine a camerei despre măsurile pe cari guvernul le va lua spre a pune capăt atitudinii puțin amicală și chiar provocătoare a Italiei, mărturisită cu acest atac nejustificat.

Această interpelare va fi probabil amânată, deoarece primul ministru trebuie să aziste mâine la ședința senatului, unde se va discuta convenția franco-germană.

— Ziarele „Le Temps” și „Journal des Débats” au publicat articolele cari par a fi inspirate dela ministerul de externe și având de scop să cal-

meze agitația pricinuită de incidentul dela Hodeida.

După aceste articole, guvernul italian, pe baza convenției din Haga, a considerat stabilimentele din Ras el Ketib ca stabilimente care ar fi putut fi ocupat de dușman și s'a procedat în conformitate cu convenția sus zisă.

Societatea franceză și persoanele păgubite nu au decât să se adreseze Turciei spre a cere o indemnizare. Ar fi o lipsă de tact și chiar un exces de a atâta cu acest prilej opiniunea franceză în contra Italiei de oarece se știe că, calea ferată în construcție trebuia să servească pentru apărarea provinciei Yemen.

Darul de Anul nou al „Pop. Român”

Transport: 914 abonamente, 3637 cor.

Au mai dăruit următorii:

221. Dr. Corneliu Crăciunescu 5 ab. 20 cor.
 222. Liga culturală secțiunea Craiova 5 ab. 20 cor.
 223. Mariu Demetrescu, profesor Craiova 1 ab. 4 cor.
 224. Alex. Bărbulescu, profesor Craiova 1 ab. 4 cor.
 225. G. M. Demetrescu avocat Craiova 1 ab. 4 cor.
 226. Ilie Gelep, profesor 1 ab. 4 cor.
 227. D. T. Voiculescu 1 ab. 4 cor.
 228. I. V. Barliba, prof. și avocat 1 ab. 4 cor.
 229. N. P. Romanescu, mare proprietar 1 ab. 4 cor.
 230. Alex. Balaban, profesor 1 ab 1/2 an, 2 cor.
 231. Pr. I. Popescu, Arodol 1 ab. 4 cor.

Total: 933 abonamente, 3711 cor.

Războiul italo-turc*Rechemarea lui Caneva.*

Roma. — Generalul Caneva este chemat la Roma. Toate ziarele îi dau acestei împrejurări importanță mare „Secolo” și „Avanti” cred că se va lua din mâinile lui Caneva conducerea armatei în Tripolis.

„Stampa” zice: Stăm înaintea începerii unor operațiuni de război hotărâtoare. În cercurile oficiale se zice, că generalul Caneva vine la Roma, ca să se consulte cu ministrul de războiu și cu regele asupra operațiunilor, cari se vor face în timpul cel mai scurt.

Reluarea comandei flotei italiene.

Roma. — Admiralul Aubry a reluat în Tanger comanda flotei.

Sitația în Benghazi.

Roma. — Agenția Stefani anunță: Sitația nu s'a schimbat. Din Benghazi nu sunt stări despre întâmplări nouă. Marea s'a liniștit.

Constantinopol. — O telegramă de alui Euver Bey venită în ministerul de războiu din Constantinopol anunță: Trupele arabo-turce au încercat noaptea trei atacuri în Benghazi și Derna cu succes mare. Italienii au avut 100 morți, iar turcii numai 30 de morți și 40 de vulnerați. În mâna turcilor au ajuns mult material de războiu, mijloace de trai și mulți catări.

O nouă intervenție rusă pentru pace.

Frankfurt pe Main. — Ziarul „Frankfurter-Zeitung” anunță din Constantinopol că Rusia pregătește o nouă încercare de mediațiune între Turcia și Italia. Punctul de plecare al intervenției ar fi provocarea unui armistițiu. Dacă acest punct de vedere ar fi acceptat, ambele state își vor retrage trupele de pe câmpul de războiu și atunci se vor începe negocierile cu privire la încheierea păcii.

Cercările militare nu sunt însă favorabile acestui proiect. Ele obiectează că în cazul când negocierile nu ar duce la o încheiere a păcii, operațiunile de război ar trebui să fie reluate și Tur-

cia n'ar fi în stare să retrimeată pe câmpul de războiu trupele odată retrase din provinciile africane.

Pierderea a trei transporturi de războiu italiene.

Constantinopol. *Telegrame din sursă oficială anunță pierderea a trei transporturi de războiu italiene: unul în fața conștei Vadzeitun la vest de Tobruk, altul în fața localității Soussa și al treilea în fața localității Taormina.*

Un mare număr de cadavre de oameni și animale au fost aruncate pe coastă.

Alte informațiuni oficiale anunță că forțele otomane ce se află în regiunea dela Benghazi au primit importante întăriri, dela principalele triburi războinice.

Presa franceză contra acțiunii navale în Marea Roșie.

Paris. Ziarele parisiene cari apar dimineața se exprimă în termeni violenți împotriza întinderii blocului italian în marea roșie. Pagubele pe cari societatea franceză de căi ferate le-a suferit din pricina bombardărilor, sunt evaluate la 12 milioane franci. Afară de asta vreo 50 marinari francezi sunt amenințați în libertatea lor de cătră italieni.

INFORMAȚIUNI

Arad, 7 februarie n. 1912.

Secretarii „Astrei”

— O chestie actuală —

Secretarii Asociațiunii noastre culturale, ca cetățeni, au drept să se ocupe și cu politica. Aceasta nu li-o poate nimeni tăgădui. Dar e vorba ca atunci, când se fac — să zicem numai — sciziuni, disidențe în partidul național, atunci domnii secretari încredințați cu agendele unei societăți culturale, care cuprinde și reușește în sine pe toți românii fără deosebire de sciziuni politice interne (să admitem), au ei drept și e corect și compatibil cu menirea lor culturală și pacifică, să ia așa pățimăș partea unor disidenți și să atace pe ceilalți fără uici un scrupul de imparțialitate, și cu atâta recredință și răutate, cum face d. Tăslănanu în o notiță din nr. 2 al „Luceafărului”, relativ la cazul Vaida-Goga? Sau de pildă e compatibilă cu acest post campania d-lui Goga mai ales din timpul din urmă?

Domnii secretari, ca mai tineri ar puteași ar trebui să învețe dela venerabilul prezident al Astrei, că ce ținută ar trebui să păstreze.

Pun chestia aceasta publicului românesc, ca să mediteze asupra ei. Dacă domnii secretari vor continua cu ieșirile vădit dușmănoase, cred că va trebui să discutăm chestia în principiu — fără referire la cazul nostru — la proxima adunare generală, pentru că prin astfel de excursiuni fără frâu ușor pot băga zizania și în „Asociațiune”.

Și dacă în interesul unei instituții de pace și cultură, vom prescrie secretarilor o anumită ținută, atunci s'au o vor păstra, s'au își vor trage consecvențele.

Cine se simte mai chemat pentru politică decât pentru asociațiune, cui îi place să se hărțuească cum îl taie capul și vrea, să pășască afară dela asociațiune.

I. Corbu.

Măiestrului Caragiale. Eri s'a trimis din Budapesta măiestrului Caragiale următoarea telegramă adresată la Berlin:

„Dumnezeu Vă țină mulți ani sănătatea și forța de muncă spre continuarea operei genului dv. creator.

Mihali, Maniu, Vaida, Gol-diș, Vlad, Bontescu, Marșieu, M. Popovici, Stefan Pop”, iar în aceeași zi domnul dr. Teodor Mihali, președintele clubului deputaților naționaliști a primit următoarea telegramă dela măiestrul Caragiale:

„Mulțumesc adânc recunoscător pentru grațioasa D.-Voastră atențiune; cordiale salutări tuturilor preestimaților amici.”

Caragiale.

Pentru ce nu publică „Tribuna“ dosarul...
Primim dela un cetitor al nostru următoarea scrisoare:

„Onorată redacțiune!

În numărul 16—1912 a-ți făcut întrebare „Tribunei“, că va publica cândva dosarul întreg al afacerii Goga—Kristóffy? Răspund eu: nu-l va publica, pentru că în apelul d-lui Vaida n'a fost vizată „Tribuna“. „Apele“ scrie d. Vaida — la sentimentul de cavalerism și la onorabilitatea publicistică noastră“.

Cetitorul nostru ne mai trimite o foarte drăguță parodie a unei poezii de Coșbuc. De teama revolverelor d-lor Bocu și Sceopul nu o vom publica. Dar o vom face-o totuși în timpuri mai liniștite.

„Cine-o mai fi și asta“. Sub acest titlu „Tribuna“ publică o informație în care se face nedumerită asupra autorului, care de mai multă vreme publică în fruntea informațiilor „Românului“ frumoasele „crâmpeie“ și „spicuri“, cari au darul să deștepte dreapta judecată în cetitor.

O luminăm noi: D. I. Corbu, este fostul colaborator ani de-a rândul al „Tribunei“. D. Corbu este acela, care a părăsit-o, după ce în repetate rânduri a întrebat-o ce are de gând, dar fără să primească vre-un răspuns.

Din „Gazeta Transilvaniei“. Atragem, în mod deosebit, atenția cetitorilor noștri asupra articolului „Cuvinte sincere“, pe care îl reproducem pe pag. III a numărului nostru de azi — din „Gazeta Transilvaniei“.

In chestie personală. Suntem rugați să publicăm următoarele din partea d-lui D. Nann.

„Colaborarea mea la Românu este o colaborare pur-literară și nu are nici o semnificație de politică militantă pe care „Românu“ o duce împotriva poetului Goga; și după cum eu, am crezut pe poet, străin de jignirile personale pe cari tovarășii săi de redacție mi le aduceau prin foaia dirijată de dânsul „Țara Noastră“, — cu atât mai mult să mi se permită, mie un simplu colaborator extern al „Românului“, să rămân cu desăvârșire străin de atacurile pe cari vicisitudinile actualității le ridică împotriva domniei sale.

N'aș mai fi făcut o declarațiune pe care o credeam de prisos, — dacă poetul Iosif nu mi-ar fi obiectat că s'ar putea interpreta colaborarea mea la „Românu“ drept o manifestare împotriva d-lui Goga.

Și acum ca și întotdeauna, am privit pe tovarășii mei de literatură pe deasupra chestiunilor arzătoare ale actualității.

D. Nann.

Noi nu interpretăm colaborarea literară a d-lui Iosif la „Tribuna“, drept o manifestare împotriva partidului național, cu toate că d. Iosif ca Ardelean are mai multă răspundere decât d. Eftimiu de pildă, pe care nu-l leagă de noi decât prietenii literare, vre-o petrecere și vre-un zâmbet de femeie.

D. Iosif are mai multă răspundere, dar d-sa se vede nu mai știe să fie atât de bărbat, pe cât e de poet.

Presa vieneză și dansurile naționale românești. Ziarele vieneze înregistrează reușita dansurilor naționale românești la balul societății industriei casnice și constată aranjarea artistică a părții românești

a serbărei, datorită doctorului Grigorie Pantazi.

Procesele de presă ale deputatului dr. N. Șerban. Din Murăș-Osorheiu ni-se telegrafiază: Luni, s'a început la curtea cu jurați de aici pertractarea proceselor de presă intentate contra deputatului român d. dr. Nicolae Șerban, acuzat pentru agitație în contra ideii de stat maghiar, preamărirea crimei, calomnie și vătămare de onoare. Luni s'au pertractat numai articolele incriminate pe motiv de agitație și preamărirea crimei. D. dr. Șerban a fost achitat.

Azi, marți, s'au pertractat celelalte articole de presă incriminate ale d-lui dr. Șerban. Pentru acestea curtea cu jurați a osândit pe d. Șerban la **5 luni temniță ordinară și 1600 cor. pedeapsă principală iar pentru 16 cazuri la câte 300 cor. pedeapsă secundară.**

Asupra acestor debateri vom reveni în numărul viitor al ziarului nostru.

Generalul Caneva grav rănit! Ziarul „Morgenpost“ din Berlin anunță din Constantinopol că generalul Caneva, comandantul trupelor expediționare din Tripolis, a fost atacat prin surprindere de către turci, la Anizara și a fost grav rănit.

Studentimea din Iași și procesul Cuza—Socor. Ziarul ungueresc de senzație „Az Est“ sub titlul „După sentința de achitare“ scrie următoarele: Scriitorul Socor acuzat de calomniator a fost achitat, iar profesorul universitar Cuza, a rămas plagiator. Studenții naționaliști după darea sentinței au organizat mari demonstrațiuni de stradă contra fostului ministru de justiție Bădărău, apărătorul lui Socor și în fața locuinței președintelui Curții cu jurați...

Câțiva studenți au pătruns în locuința fostului ministru de justiție distrugând totul, iar pe președintele Curții cu juri Teodorescu, care tocmai se întorcea dela pertractările Curții, — l'au bătut până la sânge.

Jandarmeria a arestat 112 studenți.

Dăm această știre cu eventualele rezerve, pe cari trebuie să le avem față de presa maghiară și așteptând lămuriri din loc competent.

Procesul evadării lui Stcinski. În ziua de 16 februarie st. n. va începe procesul intentat gardienilor de închisoare cari prin neglijența sau complicitatea lor au înlesnit evadarea lui Stcinsky. Acuzații sunt în număr de 5. Numărul martorilor se urcă la 53. Procesul va dura 3 zile.

Un accident întâmplat lui Kubelik. Din New-York se telegrafează că cunoscutul virtuos violonist, Jean Kubelik, care se află într'un turneu de concerte în America, s'a înțepat la mână cu un cuțit în mod atât de grav, în cât a trebuit să întrerupă concertele timp de o săptămână. Bani pe bilete au fost restituiți.

Kubelik e asigurat la o societate pentru suma de 235.000 dolari și acuma el cere societății a zecea parte a acestei sume pentru accidentul a cărui victimă a fost.

Victimele unei explozii. În timpul manevrelor la Tyretzki, în Rusia, o șrapnelă făcând explozie au fost răniți cinci soldați, dintre cari doi au murit puțin în urmă.

Acțiunea păcii române-maghiare a lui Tisza. Sub titlul acesta ziarul „Népszava“ scrie următoarele:

„Acțiunea contelui Ștefan Tisza în chestia păcii române-maghiare avea de scop unirea elementelor naționaliste antidemocratice cu feudalismul ungueresc — în contra maghiarilor și a nemaghiarilor. Acțiunea aceasta a lui Tisza a succedat într'atâta, că el a putut înjuga la carul feudalilor pe câțiva renegați. Acțiunea aceasta a succedat însă și din punctul de vedere al democrației: s'a dovedit, că partea cinstită a naționaliștilor consideră tradarea drepturilor poporului de o tradare a națiunii lor. Acțiunii lui Tisza i-s'a răspuns printr'o contra acțiune și acum tocmai românii din cuibul lui Tisza, în Bihor, s'au urât de bătăria acțiunii de pace. După îndelungate debateri cercurile naționaliste românești din Bihor au hotărât, să înceapă o contra acțiune pentru apărarea românilor. Deci în primul rând cu un capital puternic, ei vor înființa un ziar românesc, în Budapesta. Sarcina redacției a fost rugat s'o primească un deputat naționalist român. Afară de Bihor, cercul de acțiune al ziarului se va extinde și asupra comitatelor Sătmar și Maramureș, unde chestia românească de-asemena este primejduită. Se afirmă, că abonaților din aceste trei comitate li-se va pretinde să rebonifice numai speșele de mărci. De altfel abonații vor primi ziarul gratuit.“

Cetind această știre, apărută de altfel și în celelalte ziare unguerești, cetitorii noștri vor înțelege că aici e vorba de comitetul redacțional al ziarelor partidului nostru național, care din darurile de Anul-nou, primite la administrația ziarului „Românul“, va împărți exemplare gratuite din „Poporul Român“ fraților noștri din comitatele Bihor, Sătmar, Maramureș, Săcuime, și în alte părți locuite de români.

Aviz dlor învățători. Un binefăcător al neamului a comandat 225 „Instrucțiuni a metodică sunetelor vii“ de Iuliu Vuia cari s'au pus la dispozițiunea ven. consistoriu de Arad, Blaj, Caransebeș, Orade (gr. or. și gr. cat.) și Gherla pentru a se distribui gratis școalelor noastre. Domnii învățători cari voiesc a avea numita instrucțiune metodică, binevoiască a se adresa ven. consistoriu căruia aparține. Caransebeș, 5 ianuarie 1912. Iuliu Vuia.

Demonstrațiuni la universitatea din Petersburg. Din Petersburg se anunță: Luni studenții universitari au demonstrat contra profesorului nou numit de guvern Miguliu. Rectorul Grionon, a fost primit cu larmă mare și în iritație numindu-i acesta pe studenți „tineri proști“ scandalul a ajuns la culme. Studenții îi strigau rectorului: „Dta ești un strajameșter, iar nu rector!“

Mai târziu au ținut studenții un meeting, în care au protestat contra numirii noului profesor și contra apropierei anglo-rusești pe baza politice în Persia.

Un cadou făcut de un fabricant muncitorilor săi. Fabricantul de ghete din Paris, Delatour de Lioncourt s'a retras din viața comercială și cu ocazia aceasta a donat toate mașinăriile din fabrică și magazina sa completă de mărfuri lucrătorilor săi. Cadoul e în valoare de un milion și jumătate coroane. El însuși a comunicat aceasta lucrătorilor, cărora le-a făcut o bucurie nespuse cadoul căzut ca din cer.

Importul carneli românești în Austria. Din Viena ni-se comunică: În cursul săptămânei trecute s'au adus din România 11.000 kilograme de carne de diferite calități, care a fost vândută cu kilogramul pe prețul de 88 fileri până la o coroană și 56 fileri kilogr., engros, și pe prețul de 1 coroană și 40 până la 2 și 40 kilogr. en detail.

MOBILE solide, frumoase și ieftine poți procura numai dela fabrica de mobile a lui **: SZÉKELY ÉS RÉTI :** Marosvásárhely, Piața Széchenyi Nr. 47.

Dovada că lucrurile noastre sunt bune și ieftine, este, că cercul clientelei noastre, crește pe zi ce merge. Dispunem de un asortiment mare în mobile pentru mirese.

Mobile pentru prânzitoare, dormitoare, saloane și pentru domnii garconi.

Prețuri extraordinar de ieftine!

Garnituri engleze de piele.

Persoanelor acreditabile se vinde și în rate. La cereri din provincie ne prezentăm în persoană cu bogatele noastre colecții de mustre.

Telefon nr. 214.

Nr. 5580/1912 Ianuarie 16.

PUBLICAȚIE.

Se publică spre cunoștința amatorilor că în ziua de 15 Februarie 1912 la orele 9 dimineața, se va ține la Pyrotechnia Armatei, București, **licitație publică**, în conformitate cu legea comptabilității generale a statului pentru darea în întreprindere a:

1. Construcția unei săli de zid pentru recepția materialelor.

2. Mărirea atelierului de capsc, și înlocuirea unui fronton de zidărie cu șarpantă de lemn.

3. Construcția unei magazii de zid, cu șarpantă de metalică.

Toate acestea în valoare de 91000 lei (nouă zeci și una mii lei).

Licitatiunea se va ține în conformitate cu legea Comptabilității generale a statului art. 72—83 și în condițiunile generale de ordine și administrație.

Garanția provizorie prevăzută în condițiunile de ordine și administrație se va depune la Cassa de Depuneri Consemnațiuni și Economie, iar la licitație se va depune numai recipisa.

Dosarul special compus din planuri, devize, caetul de sarcine condițiunile speciale tehnice de ordine și administrație etc. se pot vedea în orice zi de lucru dela orele 8—11 a. m. și dela 2—5 p. m. afară de sâmbetele după amiază.

Directorul Pyrotehniei:

Colonel, **Hepites.**

Șeful Secției 6-a:

Locotenent, **Dimitriu.**

Anunț.

Subscrisul, caut **un scriitor notarial cu praxă**. Salar anual 800 cor. La caz, că respectivul va fi apt, se va alege definitiv.

Postul și-l poate ocupa în 1 Martie a. e. n. Ceice reflectează la acest post să se adreseze la **Danil Petrascu**, notar cercual, **Strugari**, (u. p. Felsőpián.)

Cafea și Tea

Extras din Catalogul lui **Kotányi János:**

Cafea brută:

Jamaica 1/2 Klgr.	Cor. 1:60
Portorico 1/2 "	" 1:90
Cuba 1/2 "	" 2:—
Iava aur "	" 1:70

Cafea prăjită:

(In prăjitoria electrică proprie).

Calitate bună 1/2 Klgr.	Cor. 1:90
Calitate fină 1/2 "	" 2:20
Mixtură foarte fină (Cuba, Aur, Menado, Mocca) 1/2 Klgr.	" 2:60

Tea:

Rămășițe de tea 1/2 Klgr.	Cor. 2:50
Tea de Congo 1/2 "	" 3:—
Mixtură pentru familie 1/2 Klgr.	" 5:—
Tea imperială foarte fină 1/2 Klgr.	" 6:—
Tea Ceylon foarte aromativă 1/2 "	" 7:—
Mixtură excelentă de prăjituri pentru tea 1/2 Klgr.	" —80

Rum:

1 litru rum pentru tea de familie	Cor. 1:90
1 litru rum fin de Brazilia	" 2:40
1 sticlă 7/10 rum de Jamaica	" 3:50

Renumitul „**ARDEIU KOTÁNYI**“ se vinde în cutii originale.

Kotányi János,

mare comerciant de cafea și tea.

(Seghedin, Budapesta, Viena, Döbling, Berlin, Abazia) și **Arad, József-főherceg-ut Nr. 3** în edificiul bănoii „Arad-Csánádi Takarékpénztár“.

(Nr. telefonului 809).

Birou de informații!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate. — La aviz aștept la gară.

L. Olariu, Budapest, Lajos-u. 141. III19.

Andrássy Gábor mäsar

— Arad, str. Kasza Nr. 45. —

Aduc la cunoștința on. public, că în str. Kasza Nr. 45 am deschis **atelier de mäsarit**. Primesc totfelul de lucrări pentru zidiri și mobile în bransa mea, executându-le prompt și conștiințios. Comandele din provincie le execut prompt. Rugând binevoitorul sprijin al on. public, român

Cu toată stima:

Andrássy Gábor,
mäsar de mobilă și zidiri.

**PRIMA FABRICĂ de MOBILĂ în VĂRȘET
LEONH. SCHULZ**

PROPRIETAR:

Văduva **HUGO APFELBAUM**

**CEL MAI MARE DEPOSIT DE
MOBILĂ ÎN UNGARIA DE SUD.**

**CALITATE PRIMĂ! — PRODUCERI PROPRII
PREȚURI MODERATE.**

**VĂRȘET STR. KUDRITZER
No. 11 și 16.**

(TĂRGUL LEMNELOR). — ÎNTEMEIATĂ LA 1865.

IACOB ȚEPENEU

PIETRAR ȘI SCULPTOR

FEHÉRTEMLŐM (BISERICA-ALBĂ).

STR. STEFANI No. 2.

Proprietar de ocne: **TEOFIL POPOVICIU**

Mare magazin și atelier de pietrii mormântale precum: lucruri de marmoră, granit, laborator, piatră de năsip, etc. Lucrez și în provincă. — Prețuri moderate.

**Desfacere de
prăvălie
concesionată**

Hoffmann

Sándor

ARAD, (Palatul teatrului).

Toată marfa din magazinul meu voi vinde-o cu prețul de cumpărare, unii articoli chiar și sub acest preț. Să oferă deci

**cel mai bun prilej
pentru a târgui ieftin.**

Paltoane-raglan lungi, pentru dame cu guler de blană, acum costă numai 19 florini, prețul de odinioară a fost 35 florini.

Căciule de blană nutria, negre, pentru copii, acum numai 1 fl. 90 cr. odinioară a fost 2 fl. 50 cr.

La mine se pot afla lucruri dela „Wiener Schossfabrik“ cu prețuri originale de fabrică, rochii frumoase în orice culoare 2 fl. 25 cr., mai fine dela 4 fl. 50—5 fl.

Albituri pentru femei, parcheturi, pânze, postavuri, dantele și articole de lux pe lângă prețuri enorm de ieftine.

Cămeși femecești brodate: 1 fl. 65 cr.; calitate mai bună 2 fl. 25 cr. și 2 fl. 60 cr. Un val de pânze de 30 cote 6 fl., calitate mai bună 7 fl. 50 cr.;

Un carnis (sustinător de perdea) frumos de aramă 1 fl. 75 cr., mai fin masiv 2 fl. 50 cr.

Un vitrage (sustinatoare de perdea la ușă) de aramă 15 cr.

Resturi de sifoane și pânze în preț de jumătate.

Rog priviți galantarele mele.

Recomand magazinul meu de modă pentru femei și bărbați de galanterie.

Dispon de orice marfă pentru sezonul de toamnă și de iarnă, precum: cămeși, ciorapi, ploiere, cravate, gulere etc., tot felul de lucruri de manufactură.

Prețuri solide!

Rog binevoitorul sprijin al publicului român. Cu deosebită stimă:

NICOLAE MIUȚA
BISERICA-ALBĂ
(FEHÉRTÉPLOM).

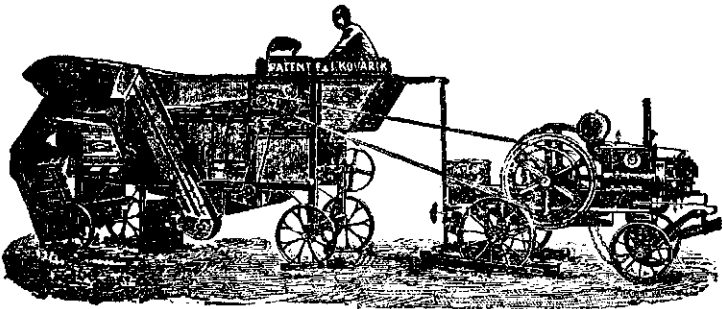

Cassa de păstrare (reuniune) Săliște.

Primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4 procente, pe lângă anunț cu 4 procente și jum. la sută — iar depuneri mai mari cu 5 procente. Depuneri și ridicări se pot face și prin Cassa de păstrare postală. Darea de camete o plătește institutul. Acordă împrumuturi: pe cambii, pe ipotecă replătibile în rate sau în anuități, pe obligațiuni cu cavenți, ca credite de Cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau de valoare (acții și efecte publice). Dobânda variază între 8 procente și 6 procente la sută, după mărimea împrumutului și asigurarea oferită. Schimbă, adică cumpără și vinde, orice fel de monede străine cu, cursul zilei.

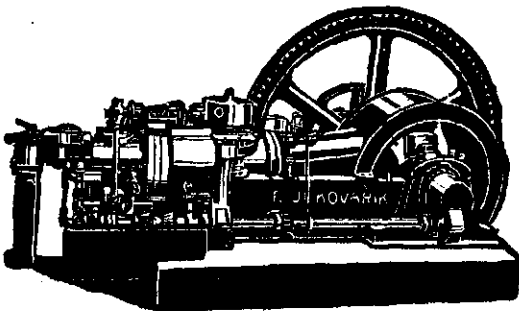
Dirrecțiunea.

Fabricat de primul rang.

Chezășie pentru funcțiune sigură.

Cel mai nou sistem de mașini de treerat cu abur sau motor, construcție patentă.

Motoare cu olei brut și motoare sugătoare cu gaz, presiune mare, sistem Diesel.

Despărțământ pentru tot felul de mașini agronomice. Mașini de abur, de treerat, secerat, cosat, sămănat etc. în cea mai solidă executare.

Kovárik F. és J.

prossnítzi gép- és motorgyár r.-társ. fióktelepe.

Budapest, V., Szabadság-tér. Nr. 14.

La tipografia „Concordia“

se caută

doi elevi

Reflectanții au să fie trecuți de 14 ani și să fi absolvat 4 clase gimnaziale sau civile. Doritorii să se adreseze la tipografia „Concordia“, ARAD Zrinyi utca Nr. 1-a.

Dacă suferi în dureri de stomac,

dacă ești lipsit de apetit, dacă ți-e rea mistuirea sau dacă ai dureri cari provin din aseasta, cum sunt dureri de dinți, sgârciuri, arsuri, apăsare în stomac, iritație de vomare, greață, răgăieli, etc. folosește:

Purgativul de fiere (epehajtó) de Rozsnyai,

care e cel mai bun mijloc pentru vindecare în vreme scurtă, chiar și în cele mai neglijate cazuri de boală.

O sticlă costă 40 fleri; o duzină 4 coroane
80 fleri.

Se capătă la singurul preparator

Farmacia

ROZSNYAY M.

A R A D.

„Someșana“,

instituit de credit și economii, societate pe acții în D. S. —
Filială în Ileanda-mare. — Giro-conto la Banca Austro-Ungară.

Cu capital social acționar de C. 400000.—
Fond de rezervă 180000.—
efectuește toate operațiunile de bancă.

o o o o o o

Acordă împrumuturi hipotecare, cambiali, pe lomcard. etc. — Primește depuneri spre fructificare pentru cari plătește **5 procente** interese, iar pentru depuneri mai însemnate și stabile precum și pentru depuneri dela corporațiuni culturale și bisericesti solvește **5 procente și jum. la sută** interese. Darea de venit o solvește institutul.

o o o o o o

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă, spre care scop la cerere se trimite cheque-uri poștali. — Corespondența în limba română, maghiară și germană. o o o o o o o o o o

Diracțiunea.

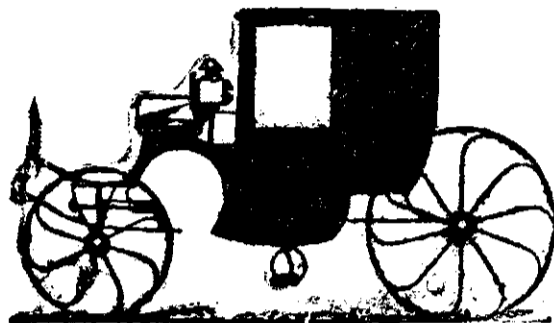
Kováts és Thomay

fauri și fabricanți de trăsuri

Arad, Strada Kossuth Nr. 2.

Avem onoare a recomanda atelierul nostru cu renume bun de

făurit și fabrică de trăsuri.

După cunoștințe de 7 ani câștigate în fabrica Kölber Testvérek, furnisorii curții regale, ne-am așezat aici și suntem în poziția a satisface celor mai mari recerințe. Pregătim trăsuri nouă în orice execuție, asemenea facem reparaturi pe lângă prețuri convenabile.

Cu deosebită stimă:

Kováts și Thomay,
faur și fabricant de trăsuri.

Depozit de trăsuri gata.

Catalog gratis și franco.

Fondat în anul 1885.

Fondat în anul 1885.

„TIMIȘANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN TIMIȘOARA.

Centrala: Timișoara-centru (Belváros) Piața Balázs-tér Nrul 1 (Palatul Mocsonyi).

Filialele: „ „ Buziaș, — Recaș, — Ciacova, — Delta. „ „

Capital propriu 1,500.000 cor. Depuneri 5,000.000 cor.

Telefon: Centrala, Direcțiunea: Nrul 510. „ „ Contabilitatea: Nrul 1149.

„ Filiala Buziaș Nrul 10. Filiala Recaș Nrul 14. Filiala Ciacova Nrul 16. Filiala Delta Nrul 26.

Depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libel. Administrează depuneri cu case de economizare.

■ ■ ■

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse **4 și jumătate și 5 procente** interese, fără nici o detragere.

■ ■ ■

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la 10.000 cor., după starea casei se plătesc și fără abzicore.

■ ■ ■

Escomptează cambii și acordă credite cambiale cu acoperire hipotecară.

■ ■ ■

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

■ ■ ■

Acordă împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Nouă tipografie românească în Arad, strada Zrinyi Nr. 1a.

Tipografia „Concordia”

atelier tipografic al ziarului „ROMÂNUL” și al
foii populare a partidului, „POPORUL ROMÂN”

Anunță cu adânc respect onoratului public românesc în-
trarea sa în activitate, în serviciul cultural al neamului,
stând la dispoziția comitetului nostru național. :: ::

Provăzută cu aranjament tehnic modern, care
ți dă putința să execute lucrări alese și
○ ○ artistice în ale tipografiei, ○ ○

Tipografia „Concordia”

are afară de mașina mare, cu care se tipăresc
organele publicistice ale partidului nostru națio-
nal, încă două mașini, noi, apte pentru executarea
celor mai fine lucrări grafice :: :: :: ::

Tipărituri de bancă, tot soiul de tipărituri pentru birouri
avocațiale, invitații, anunțuri și orice fel de tipăritură se
execută solid, frumos și se compută cu prețuri moderate la

Tipografia „Concordia”

Roagă onoratul public românesc pentru binevoitorul sprijin.

Telefon pentru oraș și interurban Nr. 750.

Nr. telefonului 604.

Nr. telefonului 604.

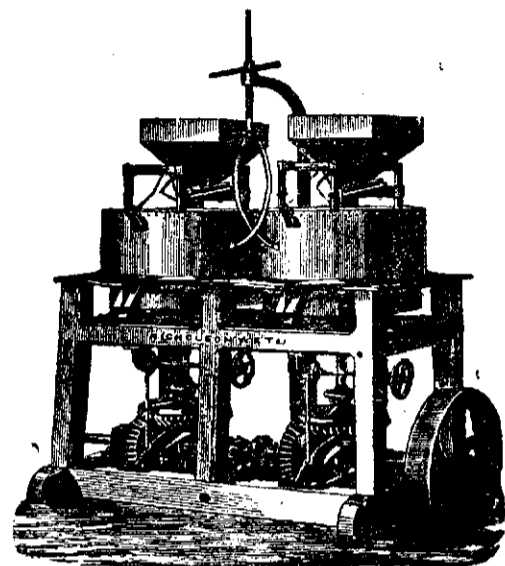
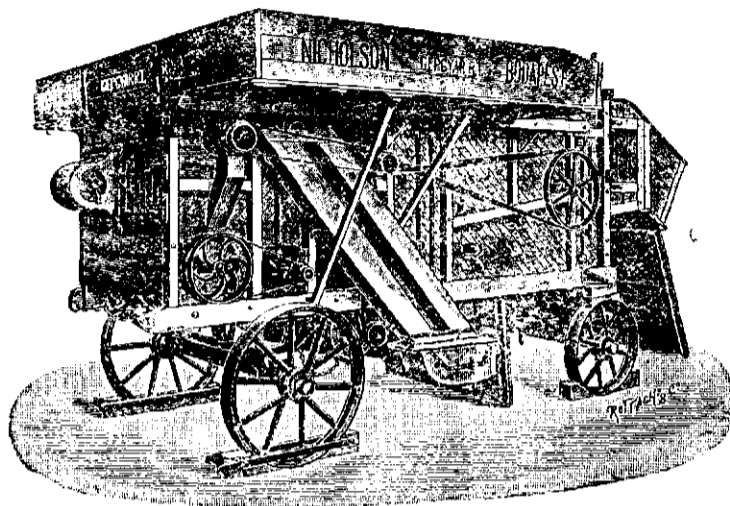
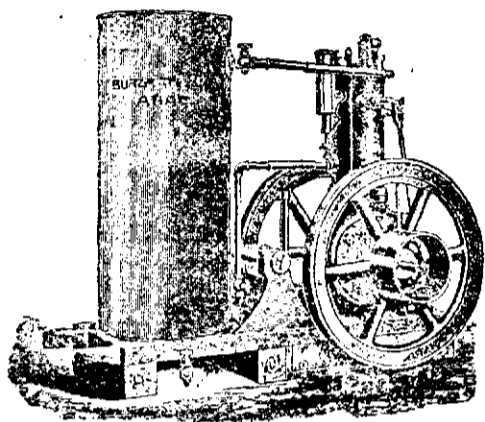
FRĂȚII BURZA

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Boros Béni-tér Nr. 1.

(Casa proprie).

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot felul de **mașini agricole** arangem **mori cu motoare, mașini de trierat** cu aburi, mașini de trierat cu motor, și tot felul de **motoare** cu benzină cu oleu brut și cu sugătoare cu gaz prețurile cele mai moderate și pe lângă plățire în rate.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.

„Catalog trimitem gratuit“.

Institut de asigurare ardelean

„TRANSSYLVANIA” SIBIU, str. Cisnădiei 5.

Edificiile proprii.

Asigurări împotriva focului,

pentru **edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc.** pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul **morții** și cu termen **fix**, cu plățire simplă sau **duplă a capitalului**, asigurări de **penziune** și de **participare la câștig**, asigurări de **zestre (copii)**, pentru **serviciul militar**, asigurări pe **spese de înmormântare**.

Asigurări de accidente corporale,

contra **infracției (furt prin spargere)**, și alte nenorociri întâmplătoare.

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910.		K.	5,003.540-78
Capitale asigurate pe viață achitate		„	4,834.801-12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	{ foc	„	119,830.992—
	{ viață	„	11,020.266—
Fonduri de întemeiere și de rezervă		„	2,204.317—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, str. Cisnădiei nr. 5, la agentura principală în Arad, Brașov și Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

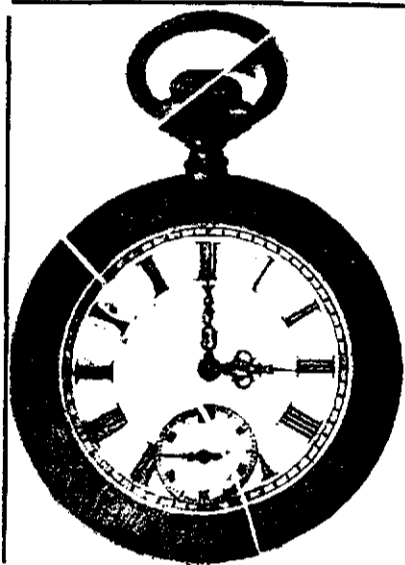
NEUMANN M.

CROITOR DE BĂRBAȚI.

COSTUME DE FRAC, SMOCHING, REDINGOT ȘI JACHET, GATA SAU DUPĂ MĂSURA IN EXECUTARE : NEESCEPȚIONABILĂ. :

Furnisorul curții cesare și regale și al camerei, depozit de haine pentru bărbați, copii și fete în
ARAD.

Cele mai bune **oroloage**
Cele mai solide și **juvaericele**
cele mai moderne
atât pe **bani gata, cât și in**
rate pe lângă **chezășie de 10**
ani cu prețuri ieftine, liferează cea
mai bună prăvălie în aceasta privință
în întreaga Ungaria

Brauswetter János

orologier în Szeged.

Catalog cu 2000 chipuri, se trimite gratuit.

Notez, că numai aceia vor primi catalogul gratuit, cari îl cer cu provocare la ziarul „Românul” (ad. scriu că au cetit anunțul în „Românul”). Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Recomand
canari cu tril nobil

din propria, prăsilă în mare, cu prețul cel mai ieftin, exemplare excelente cu voce foarte plăcută și tremurătoare: Expedarea o fac cu poșta (rambursă) pe propriul meu rizic garantând pentru sosirea nevătămată sănătoasă și veridică a exemplarelor. Bărbătușii cântăreți cu 8—10—12—16—20—25 cor. Femeiuște cu 3—4—5 cor. Catalog de prețuri și îndrumări pentru tratamentul paserilor canarice la cerere trimis cu plăcere fiecărui, gratuit.

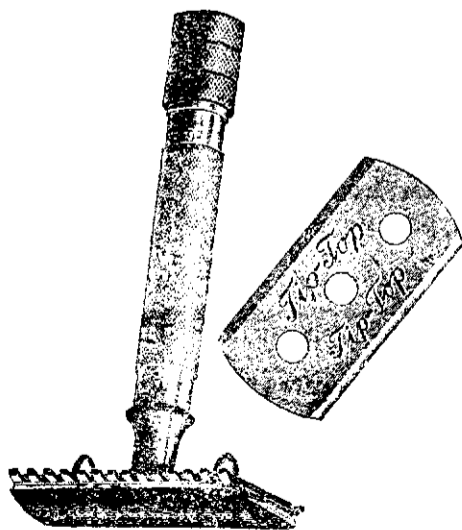
ISIDOR MURGU

— prăsitore mare de paseri canarice —
LUGOJ, STR. GURAN Nr. 19.

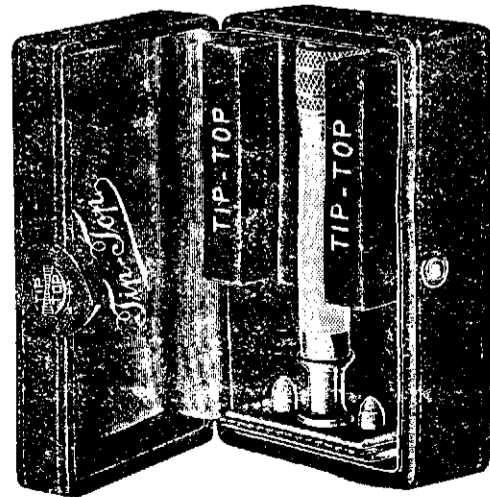
J. NADER

CUȚITAR.

ARAD. (Palatul-Minoriților).

Indeplinește tot felul de ascuțiri și reparări, ce cad în această bransă. — Are în depozit cele mai fine articole de oțel: bri-ceaguri, foarfeci, briciuri precum și farfurii alese și diverse articole de alpaca soiul renumit Szandrik. Atelier special pentru
:-: reparări. :-:

Stabiliment de ascuțitorie aranjată cu putere electrică.